

raons

PERSONES
ESPAYS
PROCESSOS

ACCIONS VERS LES RIERES DE TERRASSA

Memòria de participació
desembre 2024

Client
Ajuntament de Terrassa

1. ANTECEDENTS.

L'any 2022 l'Ajuntament de Terrassa va presentar públicament una nova "visió de futur" sobre les rieres de les Arenes i del Palau, que va tenir la seva continuïtat en projectes presentats per rebre subvencions dels fons europeus Next Generation, que no van ser subvencionades. Tot i la negativa, l'Ajuntament, a través del Programa de Govern 2023-2027, ha seguit desenvolupant una estratègia de futur per impulsar un projecte urbanístic de grans dimensions centrat en la renaturalització de les rieres i la minimització del seu "efecte barrera" en els barris que travessen.

Actualment l'Ajuntament de Terrassa està en fase de preparació de la licitació de la redacció del Pla estratègic de renaturalització així com dels processos de participació que es duran a terme en el marc de la seva elaboració. Està previst iniciar els treballs de redacció del Pla estratègic durant el 2025 i les previsions són que el 2026 es pugui aprovar.

2. ENCÀRREC

Per donar resposta a aquesta demanda, l'Ajuntament de Terrassa va encarregar a la cooperativa Raons els serveis de disseny i execució de dues accions puntuals de participació i capacitació relacionades amb les rieres de Terrassa. Des de l'Ajuntament es va considerar que aquestes dues accions puntuals eren necessàries prèviament a la redacció del Pla Estratègic de Renaturalització i Adaptació al Canvi Climàtic de les rieres del Palau i de les Arenes de Terrassa.

El contracte incloïa l'organització, el disseny i dinamització de les dues accions previstes i la definició dels elements de comunicació que seran necessaris per garantir una àmplia i diversa participació presencial i/o telemàtica.

Així mateix, l'Ajuntament va definir les accions d'aquesta manera:

→ Acció 1: sessions de debat sobre el Futur de les Rieres «Entendre les nostres rieres urbanes».

L'objectiu d'aquestes sessions eren tècniques i pedagògiques:

- Donar eines per a la participació a la ciutadania aportant coneixement sobre el territori, el comportament de les rieres, etc.
- Obtenir unes conclusions de caire tècnic i científic. El resultat de les sessions es recollirà en el Pla de participació que es realitzarà dins el Pla Estratègic de Renaturalització i Adaptació al Canvi Climàtic de les rieres del Palau i de les Arenes de Terrassa.

Les sessions de debat havien d'incloure la reproducció en temps real (Streaming) i les tasques de contacte amb els ponents indicats per l'Ajuntament.

→ Acció 2: inicialment havia de consistir en una acció de participació amb ciutadania, agents i entitats entorn de la pregunta: Com imagines les rieres en el futur? L'encàrrec definia que Raons havia de conceptualitzar i dissenyar els tallers de participació, mapa d'actors, i ocupar-se de la dinamització.

3. JORNADA “EL FUTUR DE LES RIERES DE TERRASSA”

Dissabte, 21 de setembre, es va celebrar a l'Escola Superior d'Enginyeries Industrials, Aeroespacial i Audiovisual de Terrassa (ESEIAAT) la jornada «El Futur de les Rieres», per debatre sobre el seu present i futur. Va ser presidida per l'actual regidora de rieres i del Cicle de l'Aigua, Patricia Reche.

La trobada va servir per conèixer de la mà d'experts i expertes aspectes a tenir en compte per assolir el repte de la renaturalització de les rieres urbanes, al seu

pas per la ciutat i perquè la ciutadania debatés sobre com volien que fossin en un futur. L'objectiu de la jornada era recollir una sèrie d'aportacions per a que els redactors del Pla Estratègic determinin el camí a seguir.

El programa de la jornada va ser:

- 10.00 h.- Benvinguda institucional. *A càrrec de la regidora de rieres i del Cicle de l'Aigua, Patricia Reche.*
- 10.15 h.- L'estat actual de les rieres de Terrassa. *Ponència a càrrec d'Albert Santasusagna.*
- 10.40 h.- Recull d'experiències sobre renaturalització de lleres. *Intervencions i taula rodona a càrrec de Marta Benages, Mar Santamaría, Ana Bonifácio, Isabel Castiñeira, Maria Carme Llasat i Narcís Prat.*
- 11.30 h.- Pausa-café
- 12.00 h.- Construcció participativa d'escenaris de futur. *Dinàmica cartogràfica per grups per identificar elements de les rieres com a:*
 - Connector urbà
 - Espai de trobada
 - Valor ecològic
 - Gestió hídrica
- 13.30 h.- Posada en comú
- 13.50 h.- Comiat institucional

La jornada va comptar amb una participació de 80 persones.

Les persones ponents convidades van ser:

- **Albert Santasusagna.** Doctor en Geografia, Planificació Territorial i Gestió Ambiental. Les seves línies de recerca principals són l'ordenació del territori, l'anàlisi de la sostenibilitat urbana, la gestió dels espais fluvials, l'estudi evolutiu del paisatge i la transformació espacial dels usos del sòl.
- **Maria Carme Llasat.** Catedràtica de Física de l'Atmosfera de la Universitat de Barcelona. La seva investigació es centra en l'estudi dels riscos naturals d'origen meteorològic i l'impacte del canvi climàtic sobre els mateixos, així com la resiliència davant els esdeveniments extrems.
- **Marta Benages.** Doctora en arquitectura. El seus estudis s'han centrat en la construcció d'identitats territorials a l'entorn de rius i rieres a través de processos de participació ciutadana.
- **Isabel Castiñeira.** Doctora en arquitectura. Professora Titular del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori (DUOT), (UPC). Professora de l'Escola d'Arquitectura del Vallès (ETSAV) a on imparteix cursos sobre el projecte urbà i residencial, estructura urbana, instruments de projecte urbà i planejament.
- **Mar Santamaría.** Arquitecta. La seva activitat professional s'ha relacionat amb les tecnologies digitals, l'anàlisi espacial, l'urbanisme i les polítiques públiques a nivell internacional. És pionera a Espanya en l'ús de dades obertes per a polítiques urbanes.
- **Narcís Prat.** Catedràtic Emèrit d'Ecologia, UB. Expert en l'àmbit de l'ecologia aquàtica. Ha contribuït activament a definir un nou model de gestió de l'aigua a Catalunya i a tot l'Estat. Membre fundador de la Fundació Nova Cultura de l'Aigua. Encara persegueix cuques regirant pedres dels rius.
- **Ana Bonifácio.** Arquitecta, especialista en Espai Públic i Regeneració Urbana. El treball s'ha mogut entre l'arquitectura i les arts visuals per estudiar l'impacte de l'entorn urbà a nivell cognitiu i emocional en qüestions de gènere i vulnerabilitats.

Per a la construcció participativa d'escenaris de futur es van definir 4 eixos de treball: valor ecològic, connector urbà, gestió hídrica i espais de trobada. Les participants es van dividir en grups (blau, groc, vermell i verd), on cadascun dels grups va tractar en profunditat cadascun

dels eixos de treball. Per a fer els grups, es va tenir en compte, sempre que es conegués, la vinculació de cada persona sobre l'eix de treball, assegurant, alhora, la major diversitat possibles de perfils i barris de procedència i assegurant, sempre que se'n tingués coneixement, un equilibri de gènere i diversitat de rang d'edat dins de cada grup.

Cadascun dels grups va disposar d'uns 30 minuts per tractar el seu eix en particular, a través d'una pregunta:

- Quins aspectes de les rieres de Terrassa haurien de millorar-se en quant a la gestió hídrica
- Quins aspectes de les rieres de Terrassa haurien de millorar-se per potenciar el seu valor ecològic
- Quins aspectes de les rieres de Terrassa haurien de millorar-se per facilitar espais de trobada
- Quins aspectes de les rieres de Terrassa haurien de millorar-se per facilitar la connexió urbana

Per a fer-ho, cada persona va disposar d'un temps inicial de reflexió individual i d'un temps per comptar els resultats amb el grup, el qual va generar un debat en quant a la qüestió plantejada.

Els resultats de les dues dinàmiques van ser compartides en plenari.

Tot seguit s'adjunten les principals contribucions recollides.

Dinàmica 1 - Aspectes de millora

Connector urbà	Quins aspectes de les rieres de Terrassa haurien de millorar-se per facilitar la connexió urbana?
	<p>Connectivitat i accessibilitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Més ponts: Se sol·licita un augment significatiu del nombre de ponts, especialment a la Riera de les Arenes, per facilitar la cruïlla i connectar millor els barris. • Accessibilitat universal: Els passos i ponts han de ser accessibles per a tothom, incloent-hi persones amb mobilitat reduïda. • Connexió amb el transport públic: Es proposa millorar la connexió de les rieres amb el transport públic per fomentar-ne l'ús. • Vies verdes: Se suggereix transformar les rieres en vies verdes que connectin diferents barris i facilitin el desplaçament a peu o amb bicicleta. <p>Espais públics i naturals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Més espais verds: Es busca augmentar la quantitat de zones verdes al llarg de les rieres, incloent-hi parcs i zones de pícnic. • Naturalització: Es proposa naturalitzar les rieres, eliminant murs i vegetació invasora i plantant espècies autòctones. • Ús recreatiu: Es planteja fomentar l'ús de les rieres per a activitats

	<p>recreatives com ara passejades, ciclisme i esdeveniments a l'aire lliure.</p> <p>Manteniment i neteja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Neteja regular: Se sol·licita una neteja més freqüent de les rieres per evitar que es converteixin en abocadors. ● Vigilància: Es proposa augmentar la vigilància per prevenir actes vandàlics i garantir la seguretat dels usuaris. ● Manteniment de la infraestructura: Cal un manteniment adequat de ponts, passarel·les i altres elements de la infraestructura. <p>Integració urbana:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Reducció del trànsit: Es proposa reduir el trànsit a les avingudes properes a les rieres per millorar la qualitat de vida dels veïns i fomentar l'ús de mitjans de transport més sostenibles. ● Integració al teixit urbà: Es busca que les rieres s'integrin millor al teixit urbà de Terrassa, convertint-se en espais de trobada i convivència. <p>Planificació urbanística:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Consideració en futurs projectes: Es destaca la importància de tenir en compte les rieres en futurs projectes urbanístics per garantir-ne la conservació i la millora.
Gestió hídrica	<p>Quins aspectes de les rieres de Terrassa haurien de millorar-se en quant a la gestió hídrica?</p>

Espai fluvial i gestió del territori:

- No ocupar l'espai fluvial de la riera.
- Intentar donar més espai a l'aigua.
- Penso que la riera ha de ser ampla i lliure, és una llera d'aigua amb aigua o sense, sigui lliure i neta.
- S'han de naturalitzar les rieres.
- Cal respectar la riera del Palau al màxim possible.
- No s'ha d'urbanitzar els entorns de les rieres: urbanització Pla de Palau per una nova zona industrial.
- Cal respectar les zones inundables.

Infraestructures i gestió de cabals:

- Crear sortides freqüents des de l'interior de les rieres.
- Ampliar el curs des de l'inici per procurar un menor cabal.
- S'ha de treballar la secció de les rieres.
- Cal idear un nou tipus d'infraestructura que redueixi la incisió i tingui en compte els sediments, aquífers i la gestió d'onades violentes.
- Cal estudiar com aturar les onades abans que entrin a la ciutat.
- Cal un estudi de la conca des de la capçalera com a zona de retenció de l'aigua.

Gestió hídrica:

- S'ha d'aprofitar l'aigua regenerada.
- S'ha de millorar la gestió dels espais inundables i la gestió hídrica.
- Reaprofitament de l'aigua que baixa per la riera assegurant l'equilibri necessari per als ecosistemes.
- S'ha de gestionar l'aigua de la pluja també a la ciutat.
- Cal treballar conjuntament la gestió hídrica de les rieres i el sanejament urbà (nou col·lector?).
- Preservar cabal ecològic.

Protecció i seguretat:

- Cal instal·lar senyals de seguretat en les zones inundables.
- Cal una gestió hídrica que afavoreixi la seguretat i respecti la natura al màxim.
- Rius subterranis que provoquen esvorancs, estat actual dels ponts, de formació del sòl al carrer Jerez i Huelva, la canalització de l'Avinguda Vallès desborda contínuament.

Anàlisi i planificació:

- S'han d'estudiar els costos: una opció és conservar els quinze quilòmetres de murs; una altra és crear una infraestructura i gestionar el temps de baixada de l'aigua.
- S'han d'estudiar les dades de les inundacions precedents i també els usos de les rieres. Es necessiten dades informatives sobre els cabals, els sediments i els terregalls.

	<ul style="list-style-type: none"> ● S'ha de tenir una perspectiva hidrològica més àmplia: erosió, activitats a la ciutat, zones encara no denses. ● S'ha d'estudiar la realitat hídrica de tota la ciutat. <p>Normativa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Fins fa molt poc la llei d'urbanisme prohibia edificar en zones inundables; ara es pot edificar.
Espais de trobada	<p>Quins aspectes de les rieres de Terrassa haurien de millorar-se per facilitar espais de trobada?</p> <p>Mobilitat i accessibilitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Reduir la presència de cotxes. ● Els passos estan pensats fonamentalment per cotxes, no per a les persones. ● A la Riera de les Arenes hi ha una circulació de vehicles massiva. ● Més ponts per connectar els costats de les rieres. ● Fer passarel·les caminables (per on ara hi ha la llera) i senyalitzar les sortides. ● Reduir el nombre de carrils de cotxes a l'entorn de les rieres. ● Fer carrils bici, per fora de la llera i connectat a camins. ● Reforçar la connectivitat transversal i el cosit de les voreres. ● Crear passos transversals i accessos peatonals amables que on es pugui passejar i accedir amb animals (gossos). <p>Urbanisme i espais públics:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Manquen espais comuns. ● Crear nous espais de trobada aprofitant "buits" en el teixit urbà. ● Revertir la situació actual de "darreres" per fer noves façanes urbanes. ● Obrir les zones d'accés a les rieres. ● Tapar la major part possible de la Riera del Palau, ja que és un transvasament.. ● Hi ha diferents espais al llarg del traçat de la Riera de les Arenes que podrien connectar millor amb alguns barris. ● La proximitat a les rieres pot millorar les dotacions dels equipaments. ● El barri del Poblenou està separat per la riera Torrent mitger i riera de Palau, s'hauria de connectar. <p>Preservació ecològica i naturalització:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Prioritzar la conservació. ● S'han de naturalitzar els laterals de la Riera de les Arenes. ● Haurien de fer-se activitats efímeres al seu entorn. <p>Ús social i cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Prioritzar usos culturals, no només ambientals. ● Siguin espais per a usos cívics transversals. ● Biblioteques mòbils sobre la llera.. ● Organitzar fòrums ciutadans a la llera. ● S'hauria de crear un espai de conscienciació amb visites guiades,

	<p>biblioteques in situ sobre la riera. Que esdevingui en un espai de trobada, cultural, d'assajos de grups culturals i musicals i més.</p> <p>Degradació i millores d'imatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● La Rierar de les Arenes té una imatge degradada, la ciutadania no té consciència que és un espai de la ciutat i no en té cura. ● Donar a conèixer a la ciutadania la normativa sobre la riera. Què es pot fer i què no. ● Fer noves voreres a la Riera de les Arenes. ● Manca neteja i manteniment en general. ● A la part alta de la riera de les Arenes, han caigut el murs s'haurien de renovar els talussos. <p>Comerç i oci:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Manca restauració de comerços d'oci. <p>Habitatge i noves construccions:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Limitar les noves construccions properes a les rieres, especialment al barri de Can Bosc.
<p>Valor ecològic</p>	<p>Quins aspectes de les rieres de Terrassa haurien de millorar-se per potenciar el seu valor ecològic?</p> <p>Preservar/conservar la vegetació i la biodiversitat</p> <ul style="list-style-type: none"> ● S'està perdent biodiversitat ● Manquen espais refugi de fauna (ocells i petits mamífers) ● Introducció de basses ● Potenciar la vegetació autòctona ● Eliminació de vegetació no autòctona i invasora (com les canyes) ● Potenciar la vegetació de ribera (especialment a les Arenes) que ajudaria a la distribució del cabal <p>Gestió i manteniment amb criteris ecològics</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Abandonament de la llera de la Riera de Palau ● A la riera de Palau hi ha massa arbres i vegetació i manquen passos per creuar-les ● Restauració i conservació de les parts destruïdes ● Renaturalització de la part sud de la riera de Palau, on encara hi ha vida ● Hi ha zones molt malmeses ● Manca d'ús de l'aigua regenerada i depurada <p>Recuperar traçat</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mancança d'espai riberenc, necessitat de més amplada ● Recordar que la riera de Palau es un transvasament <p>Impactes ambientals</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Existència d'abocaments de deixalles (incivisme) ● Sobreeixidors a les clavegueres ● L'avinguda de les Arenes és una zona d'alta densitat de trànsit (són espais on hi ha associada la mobilitat més important (soroll, qualitat de l'aire...))

	<p>Connexió ecològica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manca qualitat ambiental per fer corredors ecològics • Les rieres podrien ser una anella verda, ara mateix creen aïllament degut a les barreres que tenen (murs, pocs llocs d'accés i de creuament, etc.) • Podrien potenciar un corredor verd entre espais verds existents, convertint-se en eixos vertebradors de les connexions
--	--

A l'acabar la primera dinàmica, seguint el mateix esquema de reflexió individual i posterior debat grupal, es va proposar als grups una segona activitat entorn de la qüestió "Com t'imagines el futur de les rieres de Terrassa en quant a..." per cadascun dels eixos de treball. Per a facilitar la feina, es van compartir exemples sobre cadascun dels eixos:

Connector urbà

- Nou eix cívic verd i pacificat que actuarà de xarxa de mobilitat tova
- Sistemes de connexió entre carrers per enllaçar amb el nou eix verd
- Passos per connectar ambdues bandes

Espai de trobada

- Accés a espais laterals que promouen l'esport informal i els esdeveniments culturals
- Transició esglaonada entre la riera i el municipi per ampliar els espais per al gaudi i l'estada
- Promoció segons els usos prioritaris dels veïns i de les veïnes

Valor ecològic

- Respecte per les funcions naturals i la preservació de les rieres
- Millor connectivitat i promoció de la biodiversitat
- Control dels abocaments de residus i desbrossament

Gestió hídrica

- Reparació i manteniment de talussos, murs, revestiments i sobreeixidors a fi de millorar la capacitat hidrològica
- Diversificació dels hàbitats fluvials
- Sistemes i protocols d'alerta i alarma

Dinàmica 2 - Com t'imagines el futur de les rieres de Terrassa en quant a...

Grup	Connector urbà	Gestió hídrica	Espais de trobada	Valor ecològic
Blau	<p>Apropar els barris que queden separats per la rieres.</p> <p>Trencar la visió perifèrica de la</p>	<p>La rieres han de ser netes i obertes.</p> <p>La seguretat de les persones és el més important: s'han de preveure sortides</p>	<p>Aprofitar les rieres per activitats culturals com els correfocs i els seus assajos.</p> <p>Organitzar més</p>	<p>Mantenir sempre un flux mínim d'aigües ja que el nivell freàtic és alt.</p> <p>Respectar l'aigua ja que és el motor de</p>

Grup	Connector urbà	Gestió hídrica	Espais de trobada	Valor ecològic
	<p>rieres.</p> <p>Cal fer un nou estudi de la mobilitat de la ciutat.</p> <p>Enllaçar el parc Vallparadis del nucli urbà amb Can Parellada i Can Fost per la Riera del Palau.</p>	<p>d'emergència.</p> <p>Cal estudiar la conca hídrica en la seva totalitat preveient accions a la capçalera i més a baix cap a Rubí.</p> <p>Cal estudiar els espais lliures a la ciutat i les seves edificacions sobre el model de Sabadell.</p> <p>Cal evitar noves urbanitzacions i mantenir les zones inundables.</p> <p>Quan es fan obres a la ciutat cal tenir cura de la gestió hidrològica.</p> <p>S'ha d'implementar un sistema de reaprofitament de l'aigua.</p> <p>Cal treballar amb diversos escenaris, no sempre el menys car és l'adequat (manteniment).</p>	<p>trobades i i impulsar reunions periòdiques amb persones expertes.</p>	<p>la vida.</p>
Groc	<p>Concebre l'eix de la riera com a espai vertebrador dels barris que travessa.</p> <p>Connexió de camins naturals de passeig.</p> <p>Urbanisme racional: connexió lògica amb els fluxos</p>	<p>Plantejar mesures per mitigar el risc amb criteris científics i tècnics.</p> <p>Aqüífers, basses d'aigua,...</p> <p>Recuperació i emmagatzematge de l'aigua.</p>	<p>Fer un espai de trobada tipus Vallparadís.</p> <p>Espai de trobada.</p> <p>Zones verdes per passejar amb gossos.</p> <p>Establir clarament el sentit de centralitat</p>	<p>Zones humides com a lloc de proliferació de mosquits.</p> <p>Més malalties emergents.</p> <p>Introduir la natura a les rieres.</p> <p>Tenir en compte tot</p>

Grup	Connector urbà	Gestió hídrica	Espais de trobada	Valor ecològic
	<p>reals.</p> <p>Continuïtat natural dels carrers. Més accessos.</p>	<p>Utilitzar solucions basades en la natura per a frenar la baixada de l'aigua.</p> <p>Intentar aprofitar els aquífers i sobretot mantenir-los perquè no es perdin.</p> <p>Evitar la perillositat de la baixada de l'aigua i controlar l'efecte de la sedimentació. Aprofitar l'aigua.</p> <p>Controlar els torrents d'aigua.</p> <p>Aprofitar els recursos naturals i no posar barreres artificials.</p>	<p>urbana a l'àmbit dels marges de les rieres.</p> <p>Vorerres enormes i sense res.</p> <p>Espais de relació ciutadana i socialització.</p> <p>Més passos de vianants.</p> <p>Reduir circulació a un sentit per cada banda de la Riera de les Arenes.</p> <p>Aconseguir rieres més amables amb espais habitables al costat de les rieres per facilitar trobada, espais culturals i en definitiva de ciutat.</p>	<p>el que la natura ens dóna i mantenir un equilibri amb els humans.</p> <p>No plantar arbres o matolls que siguin invasius.</p> <p>Mantenir la vegetació autòctona.</p> <p>Controlar l'excés de rates.</p> <p>Control dels abocaments de tot tipus de residus.</p> <p>Possibilitar la connexió del corredor ecològic que la riera pot aportar.</p> <p>Crear espais d'interès ecològic al llarg de les rieres, com a mitjà per difondre aquest valor.</p> <p>Es proposa concretament un espai a les Fonts.</p> <p>Aprofitar tot el valor ecològic que aporten les rieres a la ciutat i integrar-les com un paisatge més</p> <p>Valor ecològic: esdevenir un pulmó per la ciutat.</p>

Grup	Connector urbà	Gestió hídrica	Espais de trobada	Valor ecològic
Vermell	<p>Prioritat a usos peatonals no motoritzats.</p> <p>Cuidar la mobilitat reduïda.</p> <p>Connector verd urbà.</p> <p>Mobilitat sostenible interna i externa.</p> <p>Reducció de les zones de trànsit de vehicles per guanyar espai per a la gent.</p>	<p>Zones de laminació per contribuir a millorar el comportament de les rieres en el nucli urbà.</p> <p>Major pressupost de manteniment anual de les rieres.</p> <p>Tenir en compte l'estètica en les implementacions tècniques.</p> <p>Incrementar la seguretat, controlar els fluxos amb dipòsits d'aigua.</p> <p>Creació de sistemes de reaprofitament i d'emmagatzematge d'aigua.</p> <p>Limitar la impermeabilització del sòl.</p> <p>Emmagatzematge d'aigua per a l'ús urbà.</p> <p>Connector verd.</p> <p>Sistema d'alertes amb semàfors per tancar carrers.</p> <p>Més sistemes de detecció. Baixada de barreres.</p>	<p>Compaginar equipaments amb serveis lúdics.</p> <p>Cobrir certs trams per crear noves centralitzats.</p> <p>Transformar els buits urbans entorn les rieres en espais per a la ciutadania.</p> <p>Donar a conèixer la normativa actual sobre les rieres (que es pot fer i què no).</p> <p>Espais: verd, blaus, culturals amb exposicions, actuacions de cultura popular, actuacions amb foc.</p> <p>Manteniment de la llera.</p>	<p>Control de la fauna.</p> <p>Millora i manteniment.</p> <p>Donar a conèixer el valor ecològic.</p> <p>Concurs de fotografia.</p> <p>Pla de manteniment de les lleres i els seus accessos.</p> <p>Treball amb professionals de la fauna i els arbres.</p> <p>Adequar l'espai a les espècies i el seu hàbitat.</p> <p>Aprofitament de l'aigua.</p> <p>Millorar la permeabilitat del sòl tan a les rieres com en el seu entorn.</p>
Verd	<p>Eliminar construccions en zones inundables.</p>	<p>Reconduir aigües regenerades per fer cabal riera amunt.</p>	<p>No cal que sigui un espai de trobada.</p> <p>Cal col·locar uns</p>	<p>Renaturalització, gestió i manteniment.</p>

Grup	Connector urbà	Gestió hídrica	Espais de trobada	Valor ecològic
	<p>Senyalitzar les zones inundables.</p> <p>Connexions físiques als dos costats, amb suficient espai de pas i passarel·les vegetades.</p>	<p>Dipòsit de recollida d'aigües pluvials.</p> <p>Intervencions infraestructures amb criteri ecològic.</p> <p>Donar amplitud a la llera per guanyar espai per la riera allà on sigui possible.</p> <p>Funció hídrica eficient i segura, sense riscos per a la ciutadania.</p> <p>Aprofitar l'aigua depurada per recarregar l'aqüífer i fer aiguabarreig a la riera de Palau.</p>	<p>Usos més socials al voltant de les rieres, de manera que l'espai serveixi per trencar barreres socials.</p> <p>Augmentar els passos superiors de la riera de Palau per creuar-la.</p> <p>Fer una campanya per posar en valor els espais de les rieres: comunicació, educació i participació.</p> <p>Ús cívic de l'espai.</p>	<p>Restauració de l'entorn.</p> <p>Repensar el teixit urbà i vial (eliminant l'avinguda de les Arenes).</p> <p>Zones de connexió ecològica i biodiversitat (corredors verds) amb espais refugi per la biodiversitat.</p> <p>Fomentar la mobilitat ecològica al seu entorn.</p>

A fi de comunicar els resultats de la jornada de manera més atractiva i fàcil d'interpretar per les participants, es va elaborar una infografia que resumia les contribucions de les dues dinàmiques participatives plantejades:

IR

Jornada participativa
EL FUTUR DE LES RIERES

Connector urbà

Un espai vertebrador dels barris que travessen les rieres, trencant amb la visió perifèrica actual, connectant camins naturals de passeig d'acord amb els fluxos de mobilitat no motoritzats reals.

- **Més ponts i més accessibles:** augmentar el nombre de ponts i passarel·les a la Riera de les Arenes de manera significativa i que siguin accessibles per persones amb mobilitat reduïda. A la Riera de Palau hi ha massa arbres i vegetació i manquen passos per creuar-la.
- **Connexió amb el transport públic:** connectar les rieres amb el transport públic i fer un nou estudi de la mobilitat de la ciutat.

- **Reduir el trànsit:** es proposa limitar l'accés i la velocitat del trànsit a les avingudes properes a les rieres per fomentar l'ús de mitjans de transport més sostenibles.
- **Vies verdes:** transformar les rieres en vies verdes que facilitin el desplaçament a peu, amb bicicleta i pels gossos.

Valor ecològic

Un corredor ecològic que esdevé un pulmó per la ciutat, un espai per fomentar la mobilitat activa i una zona per a potenciar la vegetació i la fauna autòctona.

- **Preservar la vegetació i augmentar la biodiversitat:** manquen espais refugi de fauna (ocells i petits mamífers) i caldria introduir basses, potenciar la vegetació autòctona i eliminar la no autòctona i invasora (com les canyes). Renaturalització de la part sud de la Riera de Palau.
- **Fer un manteniment amb criteris ecològics:** ampliar la neteja de la llera per evitar que es convertixi en un abocador, especialment la Riera de Palau, restaurar la part alta de la Riera de les Arenes, i la part sud de la riera de Palau ja que han caigut els murs i s'haurien de renovar els talussos.

- **Transformar l'Avinguda de les Arenes:** actualment és una zona d'alta densitat de trànsit (amb molt soroll i pitjor qualitat de l'aire) que crea aïllament. Les rieres haurien de fer de corredors entre espais verds, convertir-se en nous eixos vertebradors de les connexions a la ciutat.
- **Crear punts d'interès geològic al llarg de les rieres:** per difondre el seu valor ecològic, especialment al barri de les Fonts.

Espai de trobada

Un recurs per ampliar els usos cívics, facilitar trobades, activitats culturals i crear noves centralitats urbanes.

- **Conscienciar que les rieres són una part important de la ciutat:** explicar la normativa als veïns i veïnes, donant a conèixer què es pot fer i què no.
- **Esdevenir un espai d'ús cívic:** organitzar itineraris guiats sobre la riera, que disposi d'una programació cultural, que s'hi puguin fer assajos de grups culturals i musicals, fòrums ciutadans, etc.

- **Un recurs pels equipaments existents:** prioritzar l'ús dels nous espais que es creïn per ampliar l'oferta de recursos i serveis dels equipaments actuals, d'acord amb les necessitats dels propis equipaments.

Gestió hídrica

Unes rieres on es controlen els fluxos d'aigua, la permeabilitat del sòl i l'efecte de la sedimentació, amb aprofitament hídic amb sistemes de regeneració aigües amunt i emmagatzematge. Amb sistemes d'alerta preventius que eviten la circulació en determinades zones i redueixen els riscos a la ciutadania.

- **Preservar la hidrodinàmica natural:** no ocupar l'espai fluvial, donar més espai a l'aigua i ampliar el seu curs aigües amunt per assegurar un menor cabal que travessi la ciutat.
- **Millorar el sanejament:** aprofitar l'aigua regenerada i de pluja. Fer un nou col·lector per recollir aigües residuals i construir un tanc de tempestes. Prevenir esvorancs i deformitats del sòl reforçant les sortides de les infraestructures de sanejament.

- **Gestió hídrica més ampla i natural:** instal·lar senyals de seguretat en zones inundables, idear noves infraestructures que gestionin l'erosió, els sediments i els aqüífers, evitar les edificacions a l'entorn de les rieres i en zones encara no denses.
- **Distribució del cabal:** especialment a les Arenes, ajudaria a potenciar la vegetació de ribera.

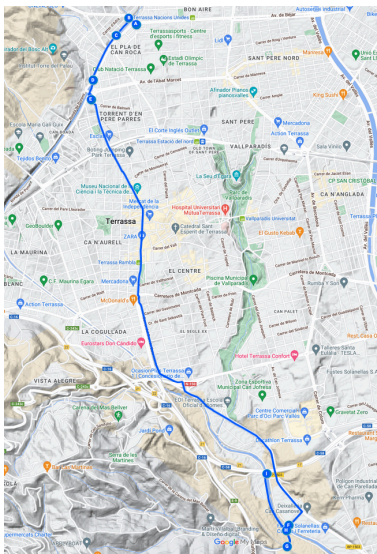

4. ITINERARI PER LA RIERA DE PALAU

Per donar continuïtat a la sessió de capacitació i debat, es va organitzar un itinerari per la riera del Palau. Aquesta segona acció participativa va estar orientada a recollir les inquietuds i les propostes de veïns, veïnes i entitats.

L'itinerari va tenir lloc dissabte, 30 de novembre de 2024 entre les 10.00 i les 13.00h.

El punt de trobada va ser el Parc de la Manxa (Av. de Béjar, 2) i va comptar amb diferents parades, una part de les quals va estar coberta a través d'autobus:

- Entrada Sender Anell Verd (Av.Arts amb Ronda de Ponent)
- Plaça de Canjàyar
- Ronda de Ponent amb Avinguda de Josep Llimona
- Pl.Magnòlies amb Josep Tarradellas (inici autobus)
- Carrer dels Horts (fi autobus)
- Entrada camí ral de Terrassa a Rubí
- Carrer de la Carena del Mas Bellver
- Carrer dels Horts (inici autobus)
- Pl.Magnòlies amb Josep Tarradellas (fi autobus)

L'itinerari va comptar amb la participació de 28 persones.

Per a recollir les impressions de veïns, veïnes i entitats al voltant dels eixos de treball (gestió hídrica, connexió urbana, valor ecològic i espais de trobada) es van elaborar una sèrie de tríptics per recollir sensibilitats i posicionaments:

Les Rieres de Terrassa avui

Quins aspectes de les rieres de Terrassa destacaries actualment respecte:

La gestió i l'aprofitament de l'aigua.

El tipus de mobilitat i la seva connexió amb la ciutat.

El seu manteniment i la preservació del medi natural.

La percepció i els usos veïnals que tenen.

IR

Itinerari per la Riera del Palau

30 de novembre de 2024

10.00 h. - Punt 1 - Parc de la Manxa

11.00 h. - Punt 2 - Plaça de les Magnòlies

11.30 h. - Punt 3 - Carrer dels Horts

13.00 h. - Final - Plaça de les Magnòlies

Durant el recorregut, fes una fotografia etiquetant a [@TerrassaMediAmbient](#) a Instagram.

i

Per a més informació:
Oficina de Rieres
rieres@terrassa.cat

Anella Verda

Classifica-la mobilitat que consideres més prioritària al voltant de les Rieres de l'1 al 5, éssent 1 la més prioritària i 5 la menys.

A peu.	
En bicicleta.	
Transport públic.	
Transport privat.	
Altres (patinets, etc.).	

Connexió urbana

Què et semblen els espais de pas entre un costat i l'altre de la Riera del Palau? Haurien de ser més accessibles?

Haurien d'haver-hi més passos exclusius per a vianants o bicicletes?

Quina continuïtat hauria d'haver-hi entre la trama urbana i els espais de pas?

Valor ecològic

A la jornada "El futur de les Rieres" van sortir intervencions per millorar el valor ecològic. Marca les que consideris més necessàries?

☐ Espais refugi de fauna (ocells i petits mamífers).	☐ Cartelleria sobre interès ecològic.
☐ Introduir basses.	☐ Augmentar la neteja de residus a la llera.
☐ Potenciar la vegetació autòctona.	☐ Renovar talussos.
☐ Eliminar la vegetació no autòctona i invasora.	☐ Integrar-les com a corredor verd.
☐ Altres.	

Espais de trobada

A la jornada "El futur de les Rieres" van sortir usos potencials de les rieres. Valora la seva necessitat del 0 al 5, éssent 1 la més necessària:

Programació cultural pròpia amb itineraris de sensibilització i usos cívics.	
Ampliar els espais dels equipaments actuals propers.	
Usos recreatius i de lleure lliure.	
Altres.	

Gestió hídrica

A la jornada "El futur de les Rieres" van sortir intervencions per millorar la gestió hídrica. Marca les que consideris més necessàries?

☐ Senyals de seguretat en zones inundables.	☐ No ocupar l'espai fluvial.
☐ Noves infraestructures que gestionin l'erosió.	☐ Recollir les aigües abans d'entrar a la ciutat.
☐ Aprofitar l'aigua regenerada i de pluja.	
☐ Millorar la gestió de les aigües residuals.	
☐ Altres.	

El futur de les Rieres de Terrassa

Com t'imagines les Rieres de Terrassa després del procés de renaturalització?

A continuació es recullen les principals contribucions de les participants:

Aspectes de les rieres actuals més destacats per les participants, en quant a:

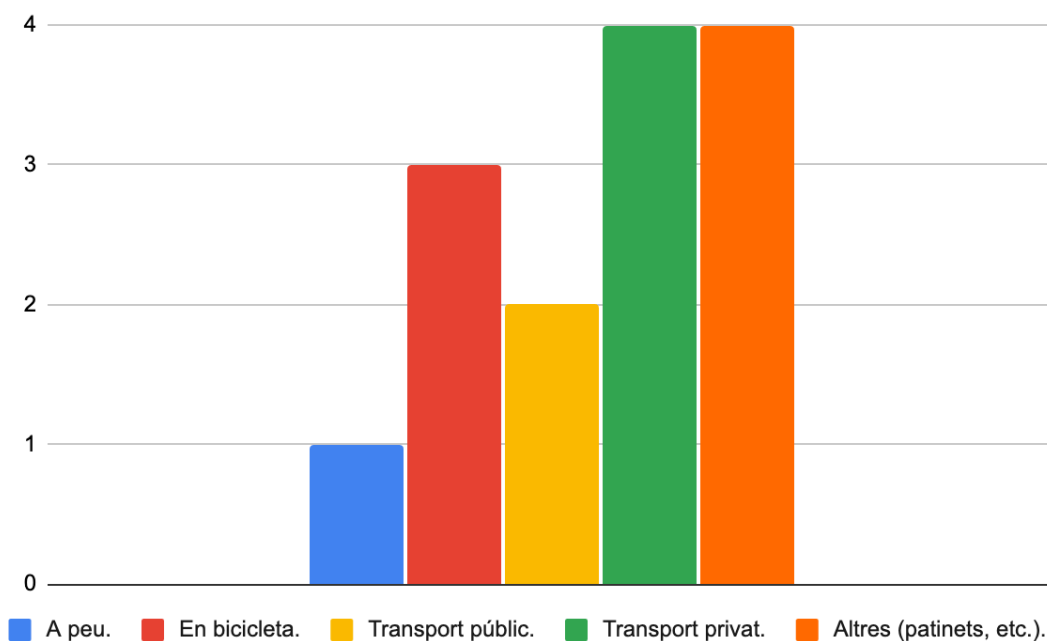
- La gestió i l'aprofitament de l'aigua:
 - Realitzar reserves d'aigua.
 - Funció hidràulica de seguretat. La resta és secundari.
 - No hi ha cap punt de recollida de l'aigua per al seu aprofitament.
 - Està en procés d'estudi.

- El tipus de mobilitat i la seva connexió amb la ciutat:
 - Falten connexions.
 - No ha acabat de funcionar el circuit de rondes.
 - El barri de Poble Nou no té connexió amb la ciutat.
 - Cal algun pas de vianants més.

- El seu manteniment i la preservació del medi natural:
 - Falta manteniment.
 - Cal acordar amb l'ACA una millora en la gestió a curt i mig termini.
 - Cal estudiar-ho bé i potenciar-ho.

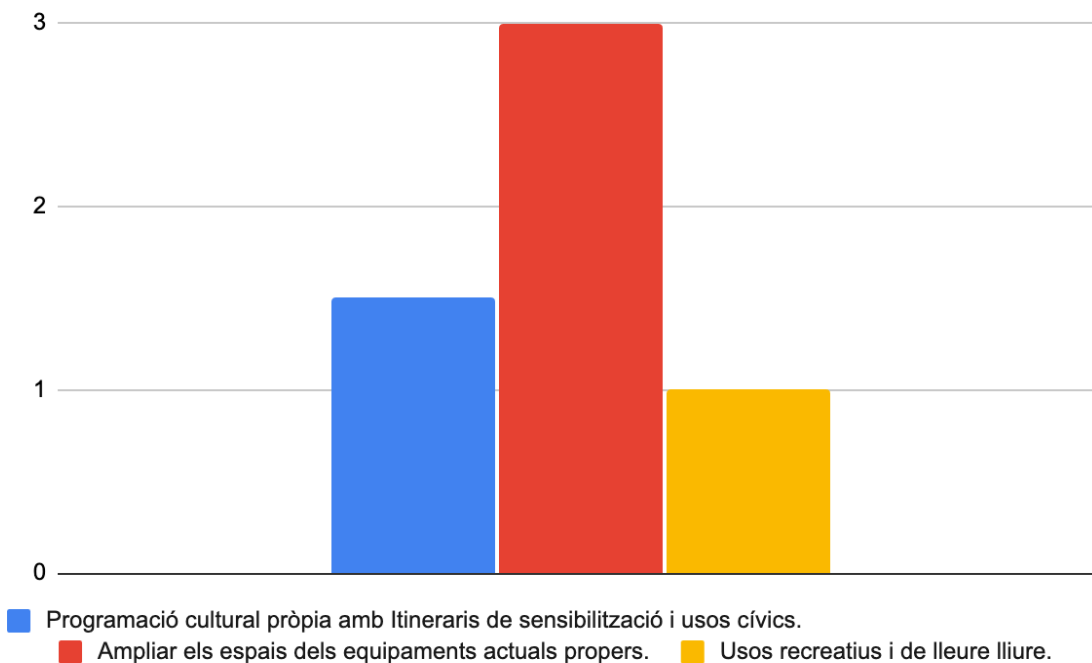
- La percepció i els usos veïnals que tenen:
 - Falta coneixement de la funció de la riera com a element de seguretat.
 - No té usos veïnals.
 - No ha de tenir ús, són espais verds que cal protegir.
 - Haurien d'haver-hi espais de lleure en zones properes arran de talús amb baranes.

Mediana del transport més prioritari al voltant de les rieres de Terrassa (de 0 més prioritari a 5 menys prioritari):

Gràfic 1. Classifica-la mobilitat que consideres més prioritària al voltant de les Rieres de l'1 al 5.

Mediana dels usos més importants a potenciar al voltant de les rieres de Terrassa (de 1 més prioritari a 3 menys prioritari):

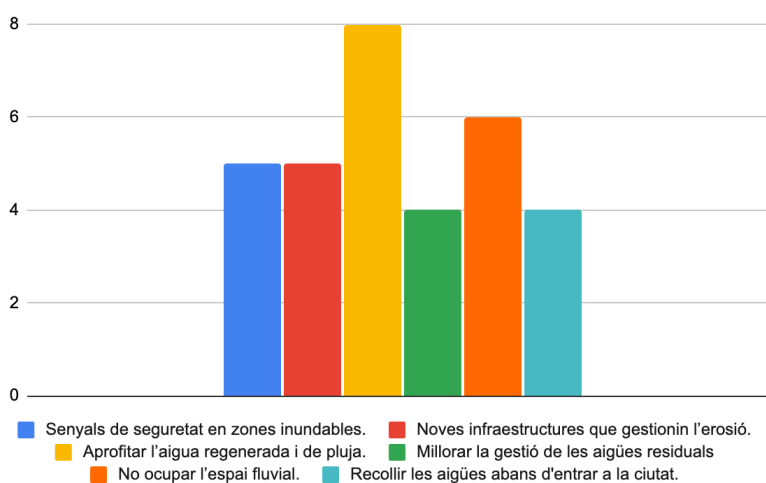

Gràfic 2. Valora la necessitats dels usos potencials de les rieres entre les següents opcions, essent 1 la més necessària.

A nivell de connexió urbana es van recollir les següents aportacions:

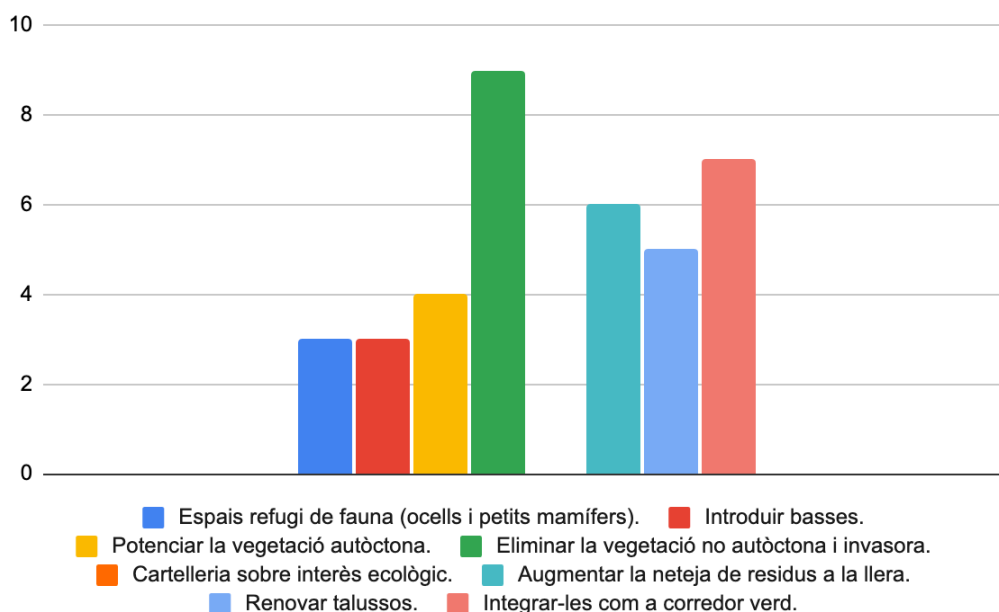
- S'ha de prioritzar utilitzar les rieres com a punt de connexió, no de frontera.
- Cal deixar de veure la riera com un obstacle, cal traspasar-la a tot arreu.
- Cal unir l'àrea urbana. La zona de Can Boada queda una mica aïllada.
- Habilitar les zones verdes en vials i potenciar així els espais per a fer esport.
- Necessaris i problemàtics per a la connexió interurbana.
- Cal formar barreres amb la possibilitat de fer presses a l'aigua i prevenir desbordaments.
- Ja hi ha espais de pas suficients, cal que siguin més per a vianants i bicicletes.

Nombre d'intervencions prioritàries per la millora de la gestió hídrica de les rieres de Terrassa identificades com a necessàries per les persones participants de l'activitat:

Gràfic 3. Marca les intervencions per millorar la gestió hídrica que consideris més necessàries.

Nombre d'intervencions prioritàries per la millora del valor ecològic de les rieres de Terrassa identificades com a necessàries per les persones participants de l'activitat:

Gràfic 4. Marca les intervencions per millorar el valor ecològic que consideris més necessàries.

A nivell de visió de futur, es van recollir les següents aportacions:

- Un espai de natura i segur perquè les veïnes les puguin utilitzar.
- Amb la convivència de la natura o la natura amb nosaltres.
- Més eficaces pel que fa a la seva funció.
- Més agradables, zones de passeig.
- Formant part de la ciutat.
- La riera de Palau bàsicament igual però que es pugui baixar a la riera a passejar, sense complicacions de naturalització.
- Espais verds amb forma de conca amb restes de corrent d'aigua a la llera, o sigui zones amb aigua estancada i zones on hi passa aigua en cas de pluja o per una surgència pròxima.

Durant l'itinerari es van recollir també una sèrie d'intervencions referents a:

- **Inseguretat:** a l'alçada de la fàbrica de Calvente, quan plou molt, la riera es desborda i s'emporta cotxes.
- **Manca d'informació:** cal informar més a la ciutadania del procés de renaturalització.
- **Connexió:** tinc la sensació de viure a esquenes de la Riera. La desconec totalment.
- **Abandonament:** la Riera porta 25 anys així i no s'ha fet res, només intervencions puntuals
- **Mesures:** hem d'acceptar que s'inundarà, hem de deixar pas a l'aigua
- **Connexió:** estem parlant d'una qüestió de justícia social. Quan es va fer el transvasament es va aïllar a un segment de la població de Terrassa. Això fa que tingui sentit parlar de cobrir zones per a millorar la connexió
- **Serveis:** és necessari aprofitar l'aigua per altres coses, com fan a Barcelona! Cal millorar el sistema de drenatge.
- **Estratègia:** no tinc clar que hi hagi una visió clara de com ha de ser la Riera en bones condicions.
- **Risc:** preocupen els Plans d'Evacuació.
- **Mesures:** els murs s'han de deixar, de fet és possible que es requereixin elevar.
- **Accessibilitat:** les passarel·les existents no permeten l'accessibilitat a les cadires de rodes. El pendent fa molt difícil pujar..
- **Inseguretat:** quan plou, l'aigua no circula pel llit, sinó que desborda i va per fora. Es pot veure per les vetes del sòl. (Conversa amb un veí sota el pont, al final del recorregut on hi havien mostres de destrucció fetes per el pas de l'aigua)
- **Abandonament:** És una cloaca a l'aire lliure. Durant la pandèmia, va haver-hi una plaga de rates que sortien dels matolls, no és un espai agradable de passejar.
- **Cobertura de la riera:** és possible cobrir la riera des d'un punt de vista hidràulic?
- **Condicions del tram inicial:** en el tram inicial on la riera de Palau està encapsulada en formigó, es comenta que els conceptes de "brut" i "net" són subjectius i poden variar segons la percepció de cada persona.
- **Accessibilitat de les passarel·les:** es destaca que les passarel·les i altres zones de pas es consideren poc accessibles, fet que dificulta l'ús per part de la ciutadania.
- **Participació de joves en la retirada de vegetació:** es planteja la possibilitat que grups de joves d'instituts participin en tasques de retirada de vegetació invasora. Es considera que podria ser una activitat pedagògica beneficiosa per als joves. Tot i això, es recorda que aquest tipus de treball requereix maquinària específica i personal especialitzat.

- **Presència de col·lectors d'aigües grises:** s'assenyala que, en episodis de riudes, les aigües grises poden sobreixir pels sobreixidors dels col·lectors, generant problemes addicionals.

Al final del recorregut va dur-se a terme una posada en comú a través de la qual es va demanar a les assistents que definissin en una paraula l'itinerari. El resultat es recull en un núvol de paraules:

